



Basın Açıklaması

DÜNYA GIDA GÜNÜ BASIN AÇIKLAMASI AİLE ÇİFTÇİLİĞİ; DÜNYAYI BESLE, YERYÜZÜNÜ ÖNEMSE!

16.10.2014

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü FAO, 1979 yılında almış olduğu bir kararla kuruluş günü olan 16 Ekimi, "Dünya Gıda Günü" olarak ilan etmiştir. Dünya Gıda Günü sonraki yıllarda değişik temalarla kutlanmaya devam edilmiştir. Yapılan kutlamalarda "açlığın önüne geçilmesi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimin herkes için sağlanması" konularına dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır.

FAO'nun verileri 1990'lı yılların başında küresel ölçekte 1 milyarın biraz üzerinde olan aç insan sayısının, 2000'li yıllarda 1 milyarın altına düştüğünü ve 2013-2014 yıllarında ise 805 milyon kişiye gerilediğini göstermektedir. Bu verilere göre dünyada her dokuz kişiden biri yatağına aç girerken, yaklaşık 1,4 milyar kişi ise obezdir ve bu nedenle sağlık sorunları yaşamaktadır.

Veriler, aç insanların büyük bölümünün, yoksul küçük çiftçileri barındıran geri kalmış ülkelerde bulunduğunu göstermektedir. Bu nedene dayanarak, ama aslında küresel tarım politikaları yaratma doğrultusunda Dünya Bankası (DB) 1980'lerin başlarında yayımladığı raporlarda, yoksulluk ve açlığın bitirilmesi için küçük çiftçiliğin ortadan kaldırılmasını işaret etmiştir. Bu tarihten itibaren tarım politikaları gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde bu öneri çerçevesinde kurgulanmış ve küçük çiftçiler için yok edilme süreci başlamıştır.

Günümüzde bu politik yaklaşımın etkisiyle daha ziyade gelişmiş ülkelerde yaygınlaşan büyük tarım işletmelerinin / şirketlerinin uyguladığı endüstriyel tarım, bazı sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Tarımda makinalaşmanın artması toprak erozyonunu hızlandırmış, kullanılan fosil yakıtlar atmosferde sera gazları konsantrasyonunu artırmıştır. Uygulanan bu tarım modeli küresel iklim değişikliğinde önemli etkenlerden olmuştur. Bilinçsizce ve yaygın olarak kullanılan kimyasallar çevre kirliliğine yol açmış, insan sağlığını tehdit eder hale gelmiştir. Çok uluslu şirketlerin tohumları, insan beslenmesinde önemli bir yer tutan yerel çeşitlerin kaybolmasına neden olmuştur. Temel tarım ürünleri ticareti küresel ölçekte büyük tarım şirketlerinin eline geçmiş, açlığa ya da tokluğa birkaç çokuluslu şirket karar verir hale gelmiştir. Geline noktanı faydalanmak isteyen spekülátörler sektöre el atmış, fiyatlar borsalarda kar odaklı belirlenmeye başlamıştır. Gelişmiş ülkelerin büyük çiftçilerine ve ihracata sağladığı devasa destekler, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin üretimlerini baltalamış ve küçük çiftçilerin tarımdan kopma sürecini hızlandırmıştır.

2000'li yıllar, uygulanan tarım ve gıda politikalarının artık sürdürülebilir olmadığını göstermiştir. 2007-2008 yıllarındaki gıda krizi pek çok ülkede kanlı ayaklanmalar yaşanmasına sebep olmuştur. Yaşanan bu krizler mevcut tarım politikalarının tekrar gözden geçirilmesi noktasında bir milat olmuştur.

Dünya Bankası'nın 2009 yılında yayımladığı "Kalkınma için Tarım" raporunda, 1980'lerdeki görüşünün tam tersi olarak, küçük çiftçilerin desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yine bu paralelde FAO da dünyanın böyle krizlerin bir daha yaşamaması için küçük çiftçilerin desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bunların bir sonucu olarak açlık ve yoksullukla mücadele için başta AB ülkeleri olmak üzere gelişmiş ülkeler, küçük çiftçiler ve genç çiftçilerini destekleyen programlar uygulamaya koymuştur. Konunun öneminin ortaya konulması için de, BM 2014 yılını Uluslararası Aile Tarımı Yılı ilan etmiş, FAO'da Dünya Gıda Günü'nün temasını "Aile Tarımı" olarak belirlemiştir.

Ülkemizde uygulanan tarım politikalarına bakıldığında 1980'lerden bu yana DB ve IMF kaynaklı politikaların da etkisiyle küçük çiftçilerin ortadan kaldırılması üzerine bir yaklaşımın sergilendiği görülmektedir. Uygulanan yanlış tarım politikalarının etkisiyle son 10 yıllık dönemde çiftçimiz yaklaşık 30 milyon dekar araziyi (Belçika'nın toplam yüzölçümüne eşdeğerdir) artık tarımsal üretimde kullanmaz olmuştur. Aynı dönem için buğday ekim alanları da yaklaşık 12 milyon dekar daralmış, anavatanı ülkemiz olan buğday her yıl milyonlarca ton ithal edilir hale gelmiştir. Kırsal alanı terk eden küçük çiftçilerimizle birlikte hayvan varlığımız da hızla azalmış, kurbanlık hayvan ve saman ithalatı gibi yeni durumlarla tanışılmıştır.

Ülkemizde pek çok küçük çiftçi gerek bürokratik işlemler ve gerekse de hasat sonucunda alacağı tarımsal destekleme yardımının yaptığı harcamaların küçük bir bölümünü dahi karşılamadığından dolayı Çiftçi Kayıt Sistemine kayıt olmamaktadır. Çiftçimiz dünyanın en pahalı mazotunu kullanırken, verilen tarım destekleri gelişmiş ülkelerle kıyaslanamayacak kadar küçüktür. Gerçekleştirdiği sulama projeleri ile ülke tarımına büyük katkı sağlayan DSİ torba yasa marifeti ile hazırlanan yönetmeliklerle bundan böyle yapacağı tesislerin maliyetini çiftçiye yükleyeceğini açıklamıştır. Bunun yanı sıra toprakların kiralanması - yarıcılık sisteminde tarımsal desteklerin bizzat toprağı işleyen çiftçiye değil de toprağın mülk sahibine ödenmesi, ürün pazarlamada yaşanan zorluklar ve 639 sayılı KHK ile yeniden yapılanan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın görevleri arasından kooperatifçiliğin teşvik edilmesinin kaldırılması gibi nedenlerden dolayı, küçük çiftçilik bitme noktasına gelmekte ve büyük kentlere göç hızla artmaktadır.

Olumsuzlukların yaşandığı bu dönemde üretim yetersizliği ithalat ile kapatılmaya çalışılmış, ancak bu seçenek sektörde bir rahatlama sağlamadığı gibi gıda fiyatlarındaki artışı da durduramamıştır. 2014 yılında gıda fiyatlarının, ortalama enflasyonun üzerinde, %15 olarak gerçekleşmesi uygulanan tarım ve gıda politikalarının yanlışlığını bir kez daha ortaya koymuştur. Tüketicinin gıdaya erişimi giderek zorlaşırken, sektördeki özelleştirmeler, gıda güvenilirliğini tehdit eden uygulamalar ve ilgili meslek örgütleri, kurum ve kuruluşların görüşü alınmadan yapılan hukuki düzenlemeler yaşanan sıkıntıları daha da arttırmıştır.

Sonuç olarak; aile çiftçiliği, biyolojik çeşitliliğin, gıda güvencesinin ve sağlıklı beslenmenin temel unsurudur. Gelişmiş ülkelerde yok olmaya yüz tutmuş ve tekrar dönülmek istenilen aile tarımı ve küçük çiftçilik konusunda ülkemiz daha şanslı bir konumdadır. Yukarıda saydığımız gerekçelerle diyoruz ki; tarımda ve tarımsal üretimde önemli bir girdi sağlayan, yerel anlamda üretime ciddi destekleri olan ve geleneksel üretim girdilerini kullanarak bugünden yarına ulusal bir birikim ve geçmişin oluşturulmasında önemli katkıları olan aile tarımcılığı ya da küçük çiftçilik mutlaka desteklenmelidir.

Aile çiftçiliğini ön plana alan ulusal politikaların uygulanması, çiftçimizin ve tarımımızın hak ettiği itibarı görmesi, sektöre hizmet etmek üzere hazır bekleyen işsiz meslektaşlarımızın istihdamı, halkımızın ucuz ve kaliteli gıdaya erişiminin sağlanması en büyük dileğimizdir.

Herkesin yatağına tok girdiği ve mutlu insanların yaşadığı bir dünyayı el birliğiyle inşa etme temennisi ile Dünya Gıda Günümüz kutlu olsun. ■

Yusuf SONGÜL
Gıda Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Dr. Ali UĞURLU
Kimya Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Özden GÜNGÖR
Ziraat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı



22 MART DÜNYA SU GÜNÜ'NDE ALANLARDAYDIK..

Dünyada giderek büyüyen temiz su sorununun dikkat çekmek, içilebilir su kaynaklarının korunması ve çoğaltılması konusunda somut adımlar atılmasının sağlanmasında teşvik olmak amacıyla, 22 Mart Dünya Su Günü Kutlamaları çerçevesinde, birimlerimizle birlikte yurdun çeşitli yerlerinde bir dizi faaliyet gerçekleştirdik. Bu kapsamda, gelecekteki meslektaşlarımız olan sevgili öğrenci arkadaşlarımızın organizasyonunu yürüttüğü etkinliklerde birçok şehirde olduğu gibi Ankara'da da stantlar açılarak, halkımızla "su" konusunda sohbetler edildi, broşürlerimiz dağıtılarak soruları yanıtlandı. ■



Basın Açıklaması

22 MART DÜNYA SU GÜNÜ BASIN AÇIKLAMASI

22.03.2015

Günlük yaşamın her alanında kullanılan su, yaşamın bir diğer adı olarak anılmaktadır. Sağlık, gıda güvenliği, beslenme, yaşanabilir dengeli bir çevre gibi hayatın birçok boyutu açısından su kilit öneme sahiptir. Herkesin sağlıklı ve yeterli gıdaya ulaşma hakkı olduğu gibi aynı şekilde yeterli ve sağlıklı suya da ulaşma hakkı vardır.

Dünyada su kaynakları giderek azalmaktadır. Bir taraftan dünya nüfusu artarken, diğer taraftan su kaynakları hızla kirlenmekte ve tükenmektedir. Dünyada su kaynaklarına olan ihtiyaç gün geçtikçe artarken, sınırlı olan bu kaynaklar üzerindeki kirlilik baskıları da giderek artmaktadır. Endüstriyel ve evsel kirlilikler, bilinçsizce kullanılan gübre ve zirai ilaçlar su kaynaklarına büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Temiz su kaynaklarına ulaşmak giderek zorlaşmaktadır.

Dünyada 705 milyon insan içecek suya erişememektedir.

Şehirlerin rasyonel şekilde büyümemesi su sıkıntılarında da neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak farklı alanlardaki havzalardan su temin edilmeye çalışılmakta ve bu şekilde su dengesi zarar görmektedir. Bu nedenle şehir planlamaları yapılırken su havzalarının da dikkate alınması gerekmektedir.

Türkiye'de İnsani Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik gereği; musluklardan akan suyun içilebilir nitelikte olması gerekmektedir. Bunun için endüstriyel kirliliğe bulaşmamış ve her türlü fiziksel, kimyasal, mikrobiyolojik kirliliklerden

arındırılmış olmalıdır. Medeniyetin ve çağdaşlığın gereği de budur. Bu noktada tüketicilere sürekli ve sağlıklı bilgi aktarımının sağlanması son derece önemlidir.

Tüketilebilir sularla ilgili bir diğer sıkıntı da ambalajlı sulardır. Şehir şebeke sularının kirlenmesi insanları ambalajlı sulara yönlendirmektedir. Nüfus artışıyla birlikte sağlıksız kentleşme, bilinçli beslenme alışkanlıklarıyla birlikte lezzetli ve güvenilir içme suyu arayışı gibi faktörler ambalajlı su tüketimindeki artışı beraberinde getirmektedir. 2000'li yıllarla birlikte ambalajlı su tüketimi artarak günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir.

Tüketicilere Düşenler;

Su kalitesine yönelik kontroller, düzenli olarak Sağlık Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Sularda kötü tat, koku ve görüntü gibi olumsuzluklar görüldüğünde su tüketilmemeli bununla ilgili şikayet ve öneriler Halk Sağlığı Müdürlüklerine iletilmelidir.

Kaynağı bilinmeyen ve kontrolü yapılmayan sular tüketilmemelidir. Güvenli ve sağlıklı olması açısından klorlanmış içme-kullanma suyu tüketilmelidir. Evlerde ve apartmanlarda su depolarının belirli periyotlarda temizliğine özen gösterilmelidir.

Ambalajlı suyun kullanılması durumunda, kullanılan suyun Sağlık Bakanlığı tarafından üretim izni olduğuna dikkat edilmelidir. Türkiye'de mevcut aşamada 340 ambalajlı su markası bulunmaktadır. Satışa sunulan bu sularla ilgili bilgilere Sağlık Bakanlığının thsk.gov.tr web sitesinden ulaşılabilir.

Ambalajlı suların güneş ışığına maruz kalacak şekilde ve kötü koşullarda satışa sunulması Sağlık Bakanlığı tarafından son dönemlerde çıkarılan tebliğ ile yasaklanmıştır. Dolayısıyla bu tür yerlerde satışa sunulan ambalajlı sular satın alınmamalı, tüketilmemelidir. Ayrıca ambalajı zarar görmüş, yıpranmış, çizilmiş, kirli ve gözle görülür şekilde yabancı cisimler içeren sular satın alınmamalıdır.

Damacana suları yetkili bayilerden satın alınmalı, satın alınan damacananın kapağı, emniyet bandı, etiketi ve gövdesindeki marka isimlerinin aynı olup olmadığı, kapağında üretim/son kullanma tarihi ve parti seri numarasının bulunup bulunmadığı kontrol edilmelidir. Bunları içermeyen ürünler açılmadan iade edilmeli, tüketilmemelidir. Evlerde damacanalarda kullanılan pompalar önemli oranda risk kaynağıdır. Bu pompaların sık sık temizlenmeleri ve değiştirilmeleri yerinde olacaktır.

Suya olan güvensizlik nedeniyle su arıtma cihazları ve sebillere rağbet gösterilmekte, bu tür cihazlar kullanılabilir-mektedir. Bu cihazlarda bakım, temizlik, filtre değiştirme gibi işlemlerin çok önemli olduğu unutulmamalıdır.

Türkiye'de kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı 1.519 m³ civarındadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2030 yılı için kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının 1.120 m³/yıl civarında olacağını hesaplamaktadır. Yılda kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının 2.000 m³'ten daha az olan ülkelerin su azlığı yaşayan ülke sınıfına girdiği göz önünde bulundurulduğunda su yönünden zengin olmayan bir ülkede yaşadığımızı unutmamamız ve suyu kullanırken bu bilinçle hareket etmemiz gerekmektedir. ■

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu



GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞINDAN ATAMA BEKLEYEN MÜHENDİSLERİN YAPTIĞI BASIN AÇIKLAMASINDA YANLARINDA YER ALARAK DESTEK VERDİK

Gıda Mühendisleri Odası olarak, 19 Mart Perşembe günü Ankara'da Abdi İpekçi Parkı'nda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan atama bekleyen mühendislerin yaptığı basın açıklamasında yanlarında yer alarak destek verdik.

Yönetim Kurulu Başkanımız Yusuf SONGÜL, TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz Kemal Zeki TAYDAŞ'ın hazır bulunduğu basın açıklamasına, CHP Ankara Milletvekili Gökhan GÜNAYDIN, MHP Kütahya Milletvekili Alim IŞIK, ZMO Yönetim Kurulu Başkanı Özden GÜNGÖR, ZMO Önceki Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Turhan TUNCER ve Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği eski Başkanı Fehmi KİRAZ da katılım sağladı. Grup tarafından okunan basın açıklamasında, Bakanlığın boş bulunan kadroları için acil olarak atama yapılması istendi. ■

21 MAYIS DÜNYA SÜT GÜNÜNDE ALANLARDAYDIK..

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Dünya Süt Günü kutlamaları kapsamında birimlerimizle birlikte yurdun çeşitli yerlerinde bir dizi faaliyet gerçekleştirdik.

Etkinlikler kapsamında, gelecekteki meslektaşlarımız olan sevgili öğrenci arkadaşlarımızın organizasyonunu yürüttüğü etkinliklerde birçok şehirde olduğu gibi Ankara'da da stantlar açılarak, her yaşta tüketicilerle süt konusunda sohbetler edildi, broşürlerimiz dağıtılarak soruları yanıtlandı. Bilgi kirliliğinin hâkim olduğu bu alanda, tüketicilere doğru bilgiler ulaştırılmaya çalışıldı. Süt tüketiminin artırılması ve sokak sütü tüketilmemesi yönünde farkındalık yaratılmaya çalışıldı.



Odamızın "Üretimden Tüketime Süt ve Sağlık- Sorular ve Yanıtlar" ve "Süt" başlıklı broşürlerine www.gidamo.org.tr adresinden yayınlr bölümünden ulaşabilirsiniz. ■

Basın Açıklaması

DÜNYA SÜT GÜNÜ BASIN AÇIKLAMASI

21.05.2015

Süt, içerdiği besin öğeleriyle insanlar için mükemmel bir gıda maddesidir. Yeterli ve dengeli beslenme için gerekli olan temel besin maddelerinin önemli bir kısmı, sütte tek başına bulunmaktadır. Yapısında; süt şekeri (laktöz), yağ, protein, kalsiyum başta olmak üzere mineral maddeler ve vitaminler olup, bunlardan bazıları doğada sadece sütte bulunabilmektedir.

Dünya üzerinde beslenme açısından büyük öneme sahip olan süt ve ürünlerinin tüketiminin artırılması amacıyla, Uluslararası Sütçülük Federasyonu'nun 1956 yılında aldığı kararla 21 Mayıs'ın "Dünya Süt Günü" olarak kutlanması kararlaştırılmıştır. Ülkemizde de 1991 yılından itibaren kutlanmaya başlanmış olmasına karşın, ülkemiz süt tüketimi açısından gelişmiş ülkelerin oldukça gerisindedir.

Ülkemizde çiğ süt üretimi artmakta olduğu halde üretilen çiğ sütün kalitesi açısından önemli sorunlar yaşanmaya devam edilmektedir. Süt üreticileri çiğ sütteki fiyat dalgalanmalarından önemli ölçüde etkilenmektedir. Üretimdeki dalgalanmalardan kaynaklı fiyat değişimlerini düzenlemek adına yapılan özellikle süt tozu teşvikleri büyük süt işletmeleri için kısmen yararlı olmuşsa da küçük işletmeler ile süt üreticileri bu olanaktan yeterince yararlanamamaktadır. Bunun bir diğer sonucu ise karışımıza sokak sütü olarak çıkmaktadır.

"Sokak sütü" olarak tanımlanan, tamamen denetim ve kayıt dışı olan süt ve ürünleri halen piyasada önemli bir hacme



Gündem

sahiptir. Bu ise önemli bir gıda güvenliği sorunu olarak karşımızda durmaktadır. Ayrıca uygun olmayan şartlarda taşınan ve satışa sunulan çiğ süt tüketimi birçok önemli sağlık riskini beraberinde getirmektedir. Hem kalite, hem de verimlilik açısından daha faydalı olduğu bilinen Pastörize ve UHT (uzun ömürlü) süt tüketiminin yaygınlaşması için çaba gösterilmesi zorunludur.

Bütün bunların yanı sıra bir taraftan da süt ve ürünlerinin aleyhine, bilimsel hiçbir kaynağa dayanmayan iddiaların, konu hakkında bilimsel-mesleki yetkinliğe sahip olmayan kişiler tarafından paylaşılması toplumda süt ve ürünlerine karşı kuşku oluşturmaya sebep olmaktadır. Maalesef, bu yanlış ve bilimsellikten uzak bilgilerin kamuoyuna aktarılmasında doğruluğunu sorgulamamakta, işin uzmanlarına başvurma gereği duyulmamaktadır.

Gıda Mühendisleri Odası olarak yapılması gerektiğini düşündüklerimiz şunlardır;

- Kaliteli süt üretimi için süt hayvancılığı ile uğraşan çiftçi ve köylüye verilen destekler artırılmalı, kırsal kalkınmaya önem verilmelidir,
- Okul sütü projesi uygulaması devam etmeli, projeye yerel işletmelerin de dahil edilmesi sağlanmalıdır,
- Süt üreticilerinin bir araya gelmesini sağlayacak teşvikler oluşturulmalı, kooperatifler desteklenmelidir,
- Pastörize ve UHT (uzun ömürlü) süt üretiminin yaygınlaşması teşvik edilmelidir,
- Yerel yönetimler süt ile ilgili süreçlere dahil olmalı, sütün tüketiciye ulaştırılmasında etkili ve sonuca odaklı organizasyonlar planlanmalıdır,
- Sütün çiftlikten sofraya olan sürecinin tamamının izlenebilirliği sağlanmalı, üreticilerin bu konudaki çalışmalar desteklenmelidir,
- Süt ve ürünlerindeki denetim artırılmalı, sokak sütü ve kayıt dışı üretime izin verilmemelidir,
- Gıda mühendislerinin teknik bilgisinden; üretimden-denetime her aşamada yararlanılmalıdır. Bu anlamda Gıda Mühendisleri Odası tarafından Bakanlığa önerilen "Yetkilendirilmiş Gıda Danışmanı" sistemi uygulamaya konulmalıdır,
- Tüketiciler üzerinde ciddi yanılgılara neden olan "bilgi kirliliği"nin önlenmesi konusunda, süt ve ürünleri alanında uzmanlaşmış meslek grupları ile işbirliğine gidilmeli, toplumu doğru şekilde bilgilendirme konusunda çaba sarf edilmelidir.

Bizler, süt ve ürünlerinin tüketimini önermeye, üretimde sürdürülebilir ve güvenli mekanizmaların kurulmasını ve üreticinin hak ettiği refah seviyesine ulaşmasının sağlanmasını vurgulamaya devam edeceğiz. Süt ve ürünleri ile ilgili yanlış ve hiçbir bilimsel dayanağı olmayan kampanyalara karşı durmaya devam edeceğiz.

Güvenli süt ve ürünlerine ulaşmak bir insan hakkıdır.

Dünya Süt Gününüz Kutlu Olsun... ■

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu